

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ

Науковий журнал

Випуск 53

Видавничий дім
«Гельветика»
2026

Редакційна колегія:

Шестаковська Тетяна Леонідівна – доктор наук з державного управління, професор, головний редактор

Косач Ірина Анатоліївна – доктор економічних наук, професор

Москалець Інна Миколаївна – кандидат наук з державного управління

Попело Ольга Володимирівна – доктор економічних наук, професор

Семченко-Ковальчук Олена Борисівна – кандидат економічних наук, доцент

Ткачук Ірина Ярославівна – доктор економічних наук, професор

Філіппов Володимир Юрійович – доктор економічних наук, професор

Петреску Каріна – доктор філософії в управлінні освітою

Сташис Римантас – доктор наук в галузі управління і адміністрування, професор

Електронна сторінка видання – www.pag-journal.iei.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 8 від 31.08.2026 року)

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою
програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

***Журнал включений до Переліку наукових фахових видань України відповідно до
Наказу МОН України № 928 від 11 червня 2026 року (додаток 13) строком на три роки
з 01 червня 2026 року по 31 травня 2029 року з присвоєнням категорії «Б».
Кластер: 13. Економічні перетворення, бізнес та адміністрування
Спеціальність: D4 Публічне управління та адміністрування.***

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа:

Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1552
від 09.05.2024 року (ідентифікатор медіа R30-04412)

Суб'єкт у сфері друкованих медіа:

Приватна установа «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій»
(вул. Інглезі, буд. 6/1, оф. 135, м. Одеса, 65101, info@iei.od.ua, тел. +38 (093) 120-27-72)

Мови розповсюдження: українська, англійська, польська, німецька, французька

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1**ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ****Дубас Р.Г., Дабіжа В.В., Кириченко Г.В.**

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЄКТАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 9

Дяченко М.В.

ТЕОРЕТИЧНА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПОВЕДІНКОВОГО ВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....15

Казаков Г.І.

КОНЦЕПЦІЯ «ПОМАРАНЧЕВОЇ ЕКОНОМІКИ» В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....21

Лебеденко О.В.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОМУНІКАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....26

Семко М.І.

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ, ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ..... 31

СЕКЦІЯ 2**МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ****Акімова Л.М., Петруха Н.М., Акімов О.М.**

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИМ СЕКТОРОМ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: ПИТАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ..... 38

Березнюк Д.В.

ОБҐРУНТУВАННЯ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЩОДО ВИБОРУ МОДЕЛІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.....46

Гавкалова Н.Л., Золотарьова І.О., Сиромолот Е.А.

НКП WIDERA ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ ХНЕУ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ ТА УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ.....56

Гбур З.В.

TRUST ECONOMY: МОДЕЛЬ ДОБРОВІЛЬНОЇ ПОДАТКОВОЇ КОМПЛАЄНС-СИСТЕМИ.....62

Дзвінчук Д.І., Малімон В.І.

ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ.....68

Ільїн І.В.

ПІДТРИМКА СІМЕЙНИХ ДОГЛЯДАЛЬНИКІВ У СИСТЕМАХ ДОВГОТРИВАЛОГО ДОГЛЯДУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....76

Коцюбинський О.В.

ОЦІНЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЗРІЛОСТІ ОПЕРАТОРІВ СИСТЕМ РОЗПОДІЛУ ЯК ОСНОВА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ.....84

Логвиненко С.В.

АРХІТЕКТУРА МЕХАНІЗМІВ РЕАГУВАННЯ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТИВ АМЕРИКИ
НА ГЛОБАЛЬНІ ЗАГРОЗИ В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ:
ВІД ЗАКОНОДАВЧОГО ФУНДАМЕНТУ ДО ОПЕРАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ..... 92

Лопушинський І.П.

ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРУКТУРИ ГУМАНІТАРНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ
ПІД ВПЛИВОМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ..... 98

Мельничук Л.М.

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ
НА ЗАСАДАХ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА..... 107

Могиляк С.Р.

РОЛЬ КЕРІВНИКІВ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ У ПОДОЛАННІ ОПОРУ ЗМІНАМ
У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ..... 113

Обушна Н.І., Петринська В.В.

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОЦЕСНА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ
ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ..... 119

Оленюк В.В.

ЄВРОПЕЙСЬКА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ
ТА НАПРЯМИ ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ..... 127

Пуліна Т.В., Козарь Т.П., Резанов Е.О.

ІНСТРУМЕНТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ EUROPEAN UNION
У ГАЛУЗІ МАШИНОБУДУВАННЯ..... 134

Руденко Р.І.

DATA GOVERNANCE ТА АЛГОРИТМІЧНА ПІДЗВІТНІСТЬ
У ЦИФРОВОМУ ВРЯДУВАННІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ..... 141

Саричев В.І., Світлак І.І., Прокопович-Ткаченко Д.І., Поплавський О.О., Івчук В.М.

ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ РЕІНТЕГРАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ:
ПРОБЛЕМА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ..... 149

Степюк О.Р.

МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ І ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ
У РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ..... 159

Туз О.І.

ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
БІЗНЕС-КОМПАНІЙ В УМОВАХ РОЗВИТКУ
ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 166

Чорній О.М.

КОМУНІКАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО
БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ..... 173

СЕКЦІЯ 3

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА

Куцій І.М.

ДІАГНОСТИКА СТАНУ МАТЕРІАЛЬНОГО ТА НЕМАТЕРІАЛЬНОГО СТИМУЛЮВАННЯ
ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ УКРАЇНИ..... 179

Осипов Д.М.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ..... 187

СЕКЦІЯ 4 МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Дементов І.Ю.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СПРОМОЖНОСТІ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ..... 192

Ковтуненко О.В.

ЗАСТОСУВАННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО ПІДХОДУ У СТВОРЕННІ ДОСТУПНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП
НАСЕЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА ЧЕРКАСИ)..... 199

Матійчик А.В., Лозинський В.Я.

BIG DATA TA AI: АНАЛІЗ ГОТОВНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
УКРАЇНИ ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ ДАНИХ..... 204

Стегній С.В.

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ..... 210

СЕКЦІЯ 5 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Гулевець В.В.

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ НАУЦІ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ..... 217

Дітковська М.Ю.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЯК СКЛАДОВА БЕЗПЕКИ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ..... 224

Драган Ю.А.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ ВАРТОВОЇ СЛУЖБИ
У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ..... 229

Ляшевська О.І.

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ПРОЄКТООРІЄНТОВАНОГО ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ..... 233

НКП WIDERA ЯК СКЛАДОВА ІНОВАЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ ХНЕУ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ ТА УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

NCP WIDERA AS A COMPONENT OF THE INNOVATION ECOSYSTEM OF S. KUZNETS KNUE AND REGIONAL DEVELOPMENT MANAGEMENT

Розбудова європейського простору досліджень та інновацій за активної участі українських науковців є одним із пріоритетних завдань європейської інтеграції України та важливим фактором регіонального розвитку. Водночас сучасна регіональна політика у сфері стратегічного планування розвитку територіальних громад і регіонів стикається з низкою обмежень, спричинених воєнними викликами, серед яких особливо відчутною є нестача кваліфікованих фахівців відповідного профілю, які могли би забезпечити сталість розвитку територій.

Тому, актуальним пріоритетом у впровадженні інноваційних підходів до управління, спрямованих на підвищення ефективності стратегічного планування, посилення інституційної спроможності громад і регіонів та забезпечення їх сталого соціально-економічного розвитку в умовах євроінтеграційних трансформацій, залишається ідентифікація драйверів активізації політичних ініціатив євроінтеграційного розвитку.

Особливого значення набувають пріоритетність розвитку науково-інноваційного потенціалу, зміцнення міжсекторальної співпраці, підтримка підприємницьких ініціатив та формування ефективних механізмів трансферу знань і технологій. У цьому контексті важливим політичним діями є здійснення інтеграції наукових установ, закладів вищої освіти, органів влади, бізнесу та громадянського суспільства в єдину систему регіональної інноваційної екосистеми, яка здатна забезпечувати конкурентоспроможність територій та їх адаптацію до сучасних викликів і можливостей європейського простору досліджень та інновацій.

Важливими інституційними провідниками європейської політики у сфері досліджень та інновацій є Національні контактні пункти програми «Горизонт Європа», які виконують функції комунікаційних і консультаційних центрів, забезпечуючи інтеграцію наукової спільноти до європейського дослідницького простору та сприяючи залученню учасників до реалізації проєктів програми Горизонт Європа.

Водночас слід зазначити, що створення національних контактних пунктів на базі закладів вищої освіти суттєво розширює їхній потенціал у розвитку співпраці та формування партнерських мереж, налагодження взаємодії між науковими установами, органами влади, бізнесом і громадським сектором.

Зазначений підхід створює необхідні передумови для активізації участі українських дослідників у європейських науково-інноваційних програмах, розвитку міжнародної наукової співпраці, поширення передових практик і знань, а також поглиблення інтеграції регіональних наукових спільнот до європейського дослідницького та інноваційного простору.

Ключові слова: регіональний розвиток, інноваційна екосистема, публічне управління, розвиток територій, європейська інтеграція, науковий дослідницький простір.

The development of the European research and innovation space with the active participation of Ukrainian scientists is one of the priority tasks of Ukraine's European integration and an important factor in regional development. At the same time, modern regional policy in the field of strategic planning for the development of territorial communities and regions faces a number of limitations caused by military challenges, among which the lack of qualified specialists of the relevant profile who could ensure sustainable development of territories.

Therefore, the current priority in the implementation of innovative approaches to management aimed at increasing the effectiveness of strategic planning, strengthening the institutional capacity of communities and regions and ensuring their sustainable socio-economic development in the context of European integration transformations remains the identification of drivers for the activation of political initiatives for European integration development.

The particular importance are the priority of developing scientific and innovative potential, strengthening inter-sectoral cooperation, supporting entrepreneurial initiatives and forming effective mechanisms for the transfer of knowledge and technologies. In this context, an important political action is to integrate scientific institutions, higher education institutions, government bodies, business and civil society into a single system of a regional innovation ecosystem, which is capable of ensuring the competitiveness of territories and their adaptation to modern challenges and opportunities of the European Research and Innovation Area.

The important institutional leaders of European policy in the field of research and innovation are the National Contact Points of the Horizon Europe program, which perform the functions of communication and consulting centers, ensuring the integration of the scientific community into the European research area and facilitating the involvement of participants in the implementation of Horizon Europe projects.

At the same time, it should be noted that the creation of national contact points on the basis of higher education institutions significantly expands their potential in developing cooperation and forming partnership networks, establishing interaction between scientific institutions, authorities, business and the public sector.

This approach creates the necessary prerequisites for increasing the participation of Ukrainian researchers in European scientific and innovation programs, developing international scientific cooperation, disseminating best practices and knowledge, as well as deepening the integration of regional scientific communities into the European research and innovation area.

Key words: regional development, innovation ecosystem, public administration, territorial development, European integration, scientific research space.

УДК 332.14:378(477.54)

DOI <https://doi.org/10.32782/pma/53.8>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Гавкалова Н.Л.

orcid.org/0000-0003-1208-9607

д. екон. наук, професор,
завідувачка кафедри державного
управління, публічного адміністрування
та економічної політики
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

Золотарьова І.О.

orcid.org/0000-0002-1553-2849

к. екон. наук,
професор кафедри інформаційних
систем
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

Сиромолот Е.А.

orcid.org/0009-0006-0118-4237

аспірант кафедри державного
управління, публічного адміністрування
та економічної політики
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

Постановка проблеми. В умовах поглиблення євроінтеграційних процесів особливої актуальності набуває дії з підвищення якості наукових досліджень та забезпечення їх практичного використання під час формування й реалізації державної регіональної політики України, що сприятиме наближенню національної системи управління регіональною політикою до європейських стандартів. Вирішення окресленої проблеми лежать у площині дій з переходу до європейської системи доказової науки, заснованої на інтеграції наукових знань, аналітичних даних та результатів емпіричних досліджень у практику державного управління та прийняття управлінських рішень.

Використання інструментів Erasmus+ для поширення принципів доказової політики (evidence-based policy) у поєднанні з підходами політики територіальної згуртованості створює умови для формування більш ефективної регіональної політики орієнтованої на потреби територій громад та регіонів.

Для України участь у програмі Erasmus+ є важливим інструментом адаптації до європейських принципів територіального розвитку. Реалізація проєктів у сфері освіти, науки та молодіжної політики сприяє поширенню кращих практик багаторівневого врядування, розвитку людського капіталу та формуванню передумов для ефективного впровадження політики згуртованості на національному та регіональному рівнях.

На сучасному етапі стратегічний розвиток територіальних громад відбувається в умовах стратегічної невизначеності у сфері публічного управління розвитком територій [4], що обумовлює необхідність дій з адаптації до європейських стандартів належного врядування, посиленням вимог до інституційної спроможності громад щодо забезпечення сталого розвитку територій.

Одним із ключових драйверів генерування нових знань та реалізації трансформаційних змін у контексті переходу до доказової моделі науки може стати розбудова інноваційної екосистеми закладів вищої освіти [5], у структурі яких функціонують різноманітні центри та платформи, що сприяють розвитку міжнародного наукового співробітництва, активізації академічної мобільності, розширенню дослідницьких партнерств і залученню до міжнародних науково-інноваційних проєктів.

Національні контактні пункти WIDERA [14], створені на базі закладів вищої освіти, мають розширені можливості щодо формування важливих складових євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій [15].

Завдяки розвитку міжнародного наукового співробітництва, залученню до програм Європейського дослідницького простору та поширенню кращих практик управління інноваціями вони можуть суттєво посилити інституційну спроможність регіонів, сприяти впровадженню доказового підходу до формування політики та активізувати процеси сталого територіального розвитку.

У той ж час виникає проблема синхронізації та гармонізації можливостей та дій учасників та суб'єктів регіональної політики сферою діяльності яких є оновлення регіональної політики через створення організаційних структур публічного управління розвитком територій [7] та наукових партнерств покликаних забезпечити процес формування і реалізації регіональної політики актуальними даними на підставі результатів наукових досліджень та на основі міждисциплінарного підходу [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання розвитку організаційних структур публічного управління досліджували О. Дем'янчук, Н. Діденко, О. Іваницька, В. Купрій, В. Тертичка та інші науковці. Значний внесок у вивчення проблем регіонального розвитку зробили М. Долішній, С. Вовканич, З. Варналій, І. Сторонянська. Теоретичні та практичні аспекти формування і функціонування інноваційних екосистем висвітлено у працях О. Левковець, А. О. Литвиненка, О. Д. Литвиненка, В. І. Костенка, О. Ф. Протасенка та інших учених. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання розроблення сценаріїв участі організаційно-правових форм європейської інтеграції, створених при закладах вищої освіти, у процесах регіонального розвитку, та участі їх у формуванні інноваційної екосистеми регіональної політики.

Мета статті – дослідження особливостей функціонування НКП WIDERA як складової інноваційної екосистеми Харківського національного університету імені С. Кузнеця та оцінка впливу НКП WIDERA на регіональний розвиток Харківської області.

Виклад основного матеріалу. Місто Харків продовжує розширювати свою присутність у європейському просторі, відкриваючи нові можливості для міжнародного партнерства, розвитку освіти, науки та післявоєнного відновлення.

Одним із важливих кроків стало набуття містом статусу асоційованого члена Асамблея європейських регіонів. Це відкриває доступ до ширшої співпраці з європейськими регіонами, участі у міжнародних проєктах, програмах розвитку, обміну досвідом та залучення інвестицій.

Особливу увагу приділено освітньому напрямку. Так, ректорку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця Тетяну Шталь, призначено координаторкою з роботи з університетами України в робочій групі з питань освіти Асамблеї європейських регіонів [10]. Це має сприяти розвитку співпраці українських закладів вищої освіти з європейськими партнерами, розширенню академічної мобільності, реалізації спільних дослідницьких проєктів та залученню міжнародних грантів.

Для Харкова це призначення відкриває низку перспектив, серед яких:

- розширення міжнародних освітніх і наукових програм;
- залучення інвестицій у відновлення міста;
- розвиток інновацій та підприємництва;
- участь у європейських молодіжних і культурних ініціативах;
- обмін найкращими практиками у сфері місцевого самоврядування та регіонального розвитку.

Зазначене призначення доповнює інші міжнародні досягнення Харкова у сфері освіти. Так, наприкінці 2025 року місто приєдналося до UNESCO Global Network of Learning Cities, що відкриває додаткові можливості для впровадження сучасних освітніх практик, розвитку освіти впродовж життя, розширення міжнародного партнерства та обміну досвідом [11].

Посилення європейської інтеграції зміцнює міжнародні позиції міста Харків, сприяє розвитку університетів, розширює можливості для студентів і науковців та створює нові передумови для сталого розвитку міста в європейському просторі.

Слід також зазначити, що попри повномасштабну війну, українські університети та наукові установи прифронтових регіонів продовжують працювати, проводити дослідження, готувати молодих фахівців і розвивати міжнародне співробітництво.

Саме цим викликам і перспективам був присвячений Всеукраїнський форум «Наука та науковці українського прифронту: сьогодні та майбутнє», що відбувся 5 червня 2026 року в Харкові за участю представників закладів вищої освіти, органів державної влади, місцевого самоврядування та молодих учених [2].

Головними темами обговорення на форумі стали збереження наукового потенціалу прифронтових регіонів, підтримка молодих дослідників, розвиток міжнародних наукових партнерств, цифрова трансформація освіти та роль університетів у повоєнному відновленні України. Учасники наголосили, що саме

наука має стати одним із ключових драйверів економічного розвитку, інновацій та відбудови країни.

Дослідження останніх років також свідчать, що міжнародне співробітництво стало одним із ключових факторів стійкості української науки під час війни. Зростання кількості спільних міжнародних публікацій і дослідницьких проєктів допомагає українським ученим інтегруватися до європейського наукового простору та зберігати конкурентоспроможність навіть у надзвичайно складних умовах.

Разом із тим досі відкритим залишається питання щодо інтенсивності формування нових міжнародних наукових партнерств, їхньої довгострокової стійкості та здатності забезпечити системну інтеграцію українських дослідників до Європейського дослідницького простору.

Створення НКП WIDERA XHEU ім. С. Кузнеця надає потужний інструмент для інтеграції університету в європейські дослідницькі мережі та безпосереднього розв'язання соціально-економічних проблем Харківщини.

Водночас існує актуальне завданням стратегічного планування розвитку XHEU ім. С. Кузнеця щодо активізації участі науковців університету у розвитку міжнародного наукового співробітництва у контексті реалізації Стратегічної цілі 6. Інтеграція у європейський та світовий науково-освітній простір (інтернаціоналізація освіти) Стратегії розвитку XHEU ім. С. Кузнеця на 2021–2027 [3], яка передбачає виконання п'яти операційних цілей, а саме наступні:

Здобуття грантів на проєкти від AUF, Erasmus+, British Council, Horizon 2020, Horizon Europ, COST, ERIC, інших фондів та дослідних мереж.

Збільшення контингенту іноземних здобувачів вищої освіти.

Розширення реальної співпраці з провідними університетами світу.

Суттєве підвищення кількості програм двох дипломів та їхніх випускників.

Розширення реальної співпраці з міжнародними організаціями та посольствами.

Удослідженні Сиромолот Е. А. Гавкалова Н. Л., привернуто увагу на досвіді створення різноманітних організаційних структур публічного управління розвитком територій на прикладі розвитку співробітництва XHEU ім. С. Кузнеця з органами місцевої влади Харківської області у контексті сприяння організації співробітництва з створеними міжнародними центрами XHEU ім. С. Кузнеця в рамках укладеної та діючої Угоди про співпрацю від 10 лютого 2016 року, а саме за участю Інформаційного центру АЄПР, Центру розвитку місцевого

самоврядування Асоціації органів місцевого самоврядування Харківської області, відділу міжнародних зав'язків, моніторингу проєктів і програм виконавчого комітету апарату Харківської обласної ради у тому числі з міжнародними центрами створеними у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [7].

Особливим наголосом у вищенаведеної Угоді визначено пріоритет з сприяння консолідації фахівців органів місцевого самоврядування, працівників освіти і науки, представників громадського сектору з метою обміну досвідом у сфері публічного адміністрування, проєктним розвитком та регіональної економіки, та вирішення проблем залучення та ефективного використання міжнародної допомоги в Харківській області та розбудови інших інструментів розвитку території.

Слід також визначити інші сформульовані пріоритети в Угоді про співпрацю, які не втратили своєї актуальності, можуть бути в основі організації співпраці науковців, освітян та органів місцевого самоврядування Харківської області на сучасному етапі оновлення регіональної політики України та стратегічного планування соціально-економічного розвитку Харківської області, а саме:

- сприяння активізації співпраці з європейськими асоціаціями та інститутами, у тому числі з Асоціацією європейських прикордонних регіонів, які представляють місцеві та регіональні органи самоврядування та сприяють розвитку європейської інтеграції;

- налагодження ефективного діалогу та сприяння комунікації між зацікавленими іноземними та вітчизняними органами місцевого самоврядування, діловими колами та громадами, у тому числі з органами місцевого самоврядування, діловими колами та громадами європейських прикордонних регіонів.

Вищеназвані пріоритети у Угоді, можуть бути покладені в основу розробки інтегрованих територіальних стратегій розвитку громад та регіонів України як чинника євроінтеграційного процесу синхронізації та гармонізації політики регіонального розвитку України і політики територіальної згуртованості Європейського Союзу, що буде сприяти впровадженню територіально-орієнтованого підходу регіональної політики України, як наряду удосконалення євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій [15].

На основі кращих європейських стандартів, практик Об'єднаного дослідницького центру Європейської Комісії [13] та трьох компонентів Програми Еразмус, актуальним євроінтеграційним завданням є розроблення інтегрованих територіальних стратегій розвитку громад

і регіонів України. Важливою передумовою реалізації цього завдання є синхронізація вже розроблених стратегічних документів територіальних громад, а також формування інституційного суб'єкта, відповідального за координацію, впровадження та супровід зазначеної ініціативи [12].

Значення укладення вищезазначеної Угоди полягає у запровадженні експериментальної моделі співпраці у сфері регіонального розвитку Харківської області на основі взаємодії структурних підрозділів Харківської обласної ради, Асоціації органів місцевого самоврядування Харківської області та Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Така модель може бути визначена як приклад кращої практики публічного управління територіальним розвитком, яка ґрунтується на принципах міжінституційного партнерства, координації та інтеграції наукового потенціалу у процеси формування й реалізації регіональної політики. Поширення цієї практики є доцільним в умовах оновлення державної політики регіонального розвитку України, реалізації євроінтеграційного курсу та формування полюсів економічного зростання на базі Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

На сучасному етапі оновлення державної політики регіонального розвитку, у контексті подальшої розбудови інноваційної екосистеми Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, важливого значення набуває посилення взаємодії між міжнародними центрами університету та НКП WIDERA, що функціонує на базі ХНЕУ ім. С. Кузнеця. З огляду на визначені компетентності НКП WIDERA, він може стати новим інституційним драйвером розвитку такої співпраці, забезпечуючи координацію та інтеграцію міжнародної, наукової й інноваційної діяльності університету.

На наш погляд, інституційна платформа організації такої співпраці може включати різні організаційно-правові форми, що функціонують на базі ХНЕУ ім. С. Кузнеця та забезпечують взаємодію між учасниками наукової співпраці, а саме: Кафедра державного управління, публічного адміністрування та економічної політики ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Інформаційний центр Асоціації європейських прикордонних регіонів у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, НКП WIDERA, Наукова школа «Управління розвитком територій в інформаційному суспільстві», Журнал «Управління розвитком», Школа публічного адміністрування та управління проєктами, Жива лабораторія розвитку територій, Між-

народна наукова конференція "Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця", Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Публічне управління: проблеми та перспективи».

Сукупність зазначених інституцій, науково-комунікаційних майданчиків та академічних заходів формує цілісну інноваційну екосистему ХНЕУ ім. С. Кузнеця та її важливу складову «Інтеграція у європейський та світовий науково-освітній простір», здатну забезпечити інтеграцію наукових досліджень, міжнародного співробітництва, освітньої діяльності та практики публічного управління. Така платформа сприятиме розвитку міжсекторального й міжінституційного партнерства, розширенню участі у програмах Європейського Союзу, поширенню результатів наукових досліджень, обміну кращими практиками та формуванню науково-експертного середовища для розроблення й реалізації сучасної політики регіонального розвитку та відновлення територій України.

Робочою назвою запропонованої наукової платформи може бути наступна - «Дослідницький центр регіональної політики імені С. Кузнеця» з партнерським ядром у наступному складі - кафедра державного управління, публічного адміністрування та економічної політики ХНЕУ ім. С. Кузнеця Інформаційний центр АЄПР у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, НКП WIDERA ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Наукова школа «Управління розвитком територій в інформаційному суспільстві» ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Створення «Дослідницького центру регіональної політики імені С. Кузнеця» сприятиме консолідації наукового, освітнього та міжнародного потенціалу університету, забезпечить координацію міждисциплінарних досліджень у сфері регіонального розвитку, публічного управління та європейської інтеграції, а також стане інституційною основою для розвитку партнерства з органами публічної влади, територіальними громадами, бізнесом і міжнародними організаціями. Дослідницький центр регіональної політики імені С. Кузнеця може виконувати функції науково-аналітичного, експертно-консультаційного та проектного хабу, спрямованого на розроблення, експертний супровід і впровадження сучасних моделей регіонального розвитку Харківської області та відновлення територій України відповідно до кращих європейських стандартів.

Використання імені нобелівського лауреата Семена Кузнеця, у назві Дослідницького центру регіональної політики є доцільною, так як саме роботи Семена Кузнеця «Економічне зростання та нерівність доходів», мали вплив

на політичні процеси територіального співробітництва, регіональної конвергенції та утворення Європейського Союзу [6].

Варто також зазначити, що одним із ключових напрямів діяльності НКП WIDERA ХНЕУ ім. С. Кузнеця є дослідження розвитку європейського дослідницького простору у контексті асиметрії розвитку, визначення проблем нерівномірності наукового та інноваційного розвитку країн і регіонів та розробки механізмів подолання дослідницьких і технологічних асиметрій в умовах цифрової трансформації та глобальних викликів [1].

На нашу думку, одним із ключових завдань створення наукової платформи «Дослідницький центр регіональної політики імені С. Кузнеця» має стати розробка комплексу заходів, спрямованих на формування інтегрованих територіальних стратегій розвитку громад і регіонів Харківської області. Важливим напрямом діяльності «Дослідницького центру регіональної політики імені С. Кузнеця» також має бути налагодження системної співпраці з європейськими науковцями, експертами та представниками органів влади, які досліджують питання регіонального розвитку, територіальної згуртованості та формування сучасної регіональної політики.

Висновки. Створення НКП WIDERA ХНЕУ ім. С. Кузнеця матиме суттєвий вплив на розбудову інноваційної екосистеми Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця. Його діяльність сприятиме розвитку міжнародної наукової співпраці, підвищенню спроможності університету до участі в програмах Європейського Союзу, а також формуванню сталої наукової платформи «Дослідницький центр регіональної політики імені С. Кузнеця».

Функціонування наукової платформи «Дослідницький центр регіональної політики імені С. Кузнеця» забезпечить консолідацію наукового потенціалу ХНЕУ ім. С. Кузнеця, органів державної влади, місцевого самоврядування та міжнародних партнерів для проведення досліджень у сфері регіонального розвитку.

Перспективи подальших досліджень полягають в удосконаленні концептуальних засад, організаційної структури та основних напрямів діяльності наукової платформи «Дослідницький центр регіональної політики імені С. Кузнеця».

Передбачається, що результати цих досліджень будуть представлені та обговорені в межах Міжнародної наукової конференції «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця» та Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Публічне управління: проблеми та перспективи».

Подальші наукові розробки будуть спрямовані на формування методологічного підґрунтя для створення інтегрованих територіальних стратегій розвитку громад та регіонів Харківської області і України відповідно до кращих європейських стандартів у сфері регіональної політики, територіальної згуртованості та сталого розвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лекція «Європейський дослідницький простір у контексті асиметрії розвитку: виклики відповідальності та асиметрії розвитку науки». URL: <https://hneu.edu.ua/news/lekzia-vropejskij-dosl-dnickij-prostir-u-kontekst-asimetr-rozvitku-vikliki-v-dpov-dalnost-ta-asimetr-rozvitku-nauki27052026>
2. Представники ХНЕУ ім. С. Кузнеця взяли участь у Всеукраїнському форумі «Наука та науковці українського прифронту: сьогодення та майбутнє» URL: <https://hneu.edu.ua/news/predstavniki-hneu-m-s-kuznesya-vzyali-uchast-u-vseukra-nskomu-forum-nauka-ta-naukovc-ukra-nskogo-prifrontu-sogodennya-ta-majbutn>
3. Стратегія розвитку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця на 2020–2027 роки. URL: <https://hneu.edu.ua/content/documents/255/25451/Attaches/strategiya-rozvytku-hneu-do-2027.pdf>
4. Сиромолот Е. А. Оцінка територіального впливу як інструмент оновлення політики регіонального розвитку України. Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем : (в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module «Інституційні трансформації фінансової системи в епоху цифрової економіки: досвід ЄС для України» (Грантова Угода № 101127532): тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 29 травня 2026 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026. С. 272-275. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/40442>
5. Сиромолот Е. А., Гавкалова Н.Л. Деякі аспекти функціонування інноваційної екосистеми ХНЕУ ім. С. Кузнеця в умовах оновлення регіонального розвитку України. Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця CED-2025. 2025. № 3. С. 304-306. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38362>
6. Сиромолот Е. А. Відновлення розвитку територій в умовах європейської інтеграції. Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2024. № 1. С. 99-103. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/33576>
7. Сиромолот Е. А., Гавкалова Н.Л. Вплив організаційних структур публічного управління на роз-

виток територій в умовах проведення реформ регіональної політики, євроінтеграційних процесів та повоєнного відновлення. Синергія науки і бізнесу у повоєнному відновленні регіонів України : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (ХНТУ, 24–26 квітня 2024 року) у 3-х т. ; Т. 1 / за ред. О. В. Чепелюк. Одеса : Олді+, 2024. С. 353-356. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/33571>

8. Сиромолот Е. А. Вплив наукових досліджень на формування політик регіонального розвитку України та територіальної згуртованості ЄС. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2025. Вип. 49. С. 35-39. DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2025.49.6>

9. Сиромолот Е. А., Гавкалова Н.Л. Деякі аспекти функціонування інноваційної екосистеми ХНЕУ ім. С. Кузнеця в умовах оновлення регіонального розвитку України. Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця CED-2025, 2025. № 3. С. 304-306. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38362>

10. Харків посилює європейську інтеграцію: нові можливості для міжнародної співпраці та розвитку освіти. URL: [https://hneu.edu.ua/news/hark-v-posilyu-vropejsku-ntegrac-yu-nov-mozhливост-dlya-m-zhnarodno-sp-vprac-ta-rozvitku-osv-ti](https://hneu.edu.ua/news/hark-v-posilyu-vropejsku-ntegrac-yu-nov-mozhливost-dlya-m-zhnarodno-sp-vprac-ta-rozvitku-osv-ti)

11. Харків приєднався до Глобальної мережі міст ЮНЕСКО. URL: https://city.kharkiv.ua/news/miznarodne-spivrobitnictvo/xarkiv-prijednavsia-do-globalnoyi-merezi-mist-iunesko?utm_source=chatgpt.com

12. Handbook of territorial and local development strategies. URL: <https://territorial.ec.europa.eu/sustainable-development/strategies/handbook-ter/introduction#the-chapter>

13. Joint Research Centre. URL: <https://horizon-europe.org.ua/en/structure/pillars/p-2/jrc/>

14. Gavkalova N. L., Zolotaryova I. O., Kunitsyn O. M. National contact points as instruments for strengthening Ukrainian universities' participation in Horizon Europe under wartime conditions. Суспільство та національні інтереси. – Київ, 2026. №5(25). С. 1238–1250. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5\(25\)-1238-1250](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5(25)-1238-1250)

15. Syromolot E., Gavkalova N. Some aspects of the functioning of the European integration mechanism of public management of territorial development. Development Management, 2025. 24(4). 57-71. <https://doi.org/10.63341/devt/4.2025.57>

Дата першого надходження статті до видання:
13.07.2026

Дата прийняття статті до друку
після рецензування: 05.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті:
31.08.2026

Наукове видання

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ

Науковий журнал

Випуск 53

Коректура • Я. Вишнякова
Комп'ютерна верстка • М. Михальченко

Формат 60x84/8. Гарнітура Pragmatica.
Папір офсетний. Цифровий друк. Обл.-вид. арк. 23,85. Ум. друк. арк. 26,97.
Дата розміщення онлайн – 31.08.2026 р. Дата друку – 07.09.2026 р.
Замов. № 0826/656. Наклад 100 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.